

GASILEC

Cetnik XXXVII.

Glasiło »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«

Izhaja vsak drugi mesec. / Posamezne številke 2.50 Din, za inozemstvo 3 Din.
V „JGZ“ združena gasilna društva dobijo po en izvod „Gasilca“ brezplačno.

V Ljubljani, dne 20. maja 1933. ● Številka 3.

Izjava ministra fizičkog vaspitanja naroda.

Gospodin Ministar fizičkog vaspitanja naroda Dr. Lavoslav Hanžek, bio je ljubazan, da na molbu urednika Vatrogasnog vjesnika »Gasilec« o predlogu Zakona o organizaciji vatrogastva da sledeće obaveštenje:

Pri donošenju Zakona o organizaciji vatrogastva Kraljevine Jugoslavije rukovodio sam se uverenjem, da pojedinačne i odvojene akcije vatrogastva, kojima je svrha jedino neposredna zaštita užih mesnih interesa, a koja zbog toga imaju čisto lokalni i regionalni značaj, — ne odgovaraju ni savremenim zadacima vatrogastva, kao ni općim nacionalnim i državnim potrebama.

Trebalo je, dakle, Zakonom o organizaciji vatrogastva putem jedinstvene organizacije omogućiti vatrogastvu, da zauzme u državi dolično mesto kao opći organ zaštitne službe i da se pomoću jedinstveno formirane mesne službe, a usko povezane u celoj zemlji, omogućí celishodan rad općeg značaja u miru kao i u ratu.

Kod rešavanja pitanja, kako da se vatrogastvo organizuje, odlučio sam se da opću organizaciju vatrogastva izgradim na onim zdravim osnovama, na kojima je u glavnom dosadašnje vatrogastvo u našoj zemlji počivalo. To je naše, prirodno razvijeno, dobrim tradicijama obogaćeno a dugotrajnim radom prokušano dobrovoljno vatrogastvo. Opšta, dakle, organizacija vatrogastva za celu

zemlju izgradiće se na osnovu dobrovoljstva, a ja sam u Zakonu u glavnom tek uzakonio ono stanje, do kojega je prirodnim razvitkom dospelo u organizacionom pogledu dobrovoljno vatrogastvo, i priveo ga u organsku vezu sa državnom upravom. Osnovne jedinice — vatrogasne čete, organizovane su kao dobrovoljna društva koja će preko svojih organizacija Župe i Zajednice imati udjela i uticaja na vodstvo celokupnog vatrogastva u Vatrogasnom Savezu. U vodstvu Saveza biće, dakle, ljudi iz redova dobrovoljnih vatrogasaca, a svakako izbor takovih, koji su svojim dugogodišnjim radom, i svojim kvalifikacijama stekli najbolje praktično znanje. Tamo će saradivati i sa kvalificiranim pretsavnicima

Vrhovne državne uprave, i imaće mogućnosti, da pod neposrednim nadzorom Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda izvrše svoje zadatke, koji iziskuju interesi cele zemlje i celokupnog naroda.

Kod organizovanja vatrogastva na osnovu ovog Zakona imaće prirodno veliku ulogu ne samo Savez nego i postojeće Zajednice, Župe i društva, te se na njihovu patriotsku suradnju u prvom redu računa.

Biće, istina, teškoća u onim krajevima u kojima dobrovoljno vatrogastvo uopšte ne postoji ili je slabo razvijeno. Ali se i to predvidelo i mislim našao zgodan izlaz u ustanovi o obaveznim četama, što će za ona mesta koja nemaju dobrovoljnih vatrogasnih četa biti dovoljan podstrek da takove u svom vlastitom interesu osnivaju.

Ja se nadam, da će razvijanje vatrogastva dobiti velikog poleta, to više što će osim moralnih pomoći, koje će biti pružene za širenje vatrogastva, biti u mogućnosti da se nađu i materijalna sretstva koja su za održavanje i razvitak vatrogastva potrebna.

Vatrogastvo je dosada vršilo svoju dužnost jedino u pomoći svome blišnjemu kod požara. Po novom Zakonu nameću se vatrogastvu i druge obavezne dužnosti, kao što je rad na kulturnom, prosvetnom i nacionalnom polju te suradnja sa vojnim i civilnim vla-

stima u pripremanju odbrane zemlje za slučaj velikih elementarnih nezgoda ili neprijateljskih napada.

Ja sam duboko uveren, da će ovako zakonsko uređenje, vatrogastvo umnožiti i da će ono verno i sa oduševljenjem izvršiti onu misiju, koju mu je Zakon nametio. Osobito u pogledu zadataka u nacionalnom pogledu, što treba naročito podvući. U našoj zemlji može postojati samo jedno vatrogastvo, kao organ javne službe, a to je nacionalno vatrogastvo, koje svojom organizacijom i svojim radom ima prvenstveno da širi nacionalni osećaj, ljubav i požrtvovnost prema Kralju i Otadžbini.

Dr. Lavoslav Hanžek,
Ministar fizičkog vaspitanja naroda.

Odgovor ministra fiz. vaspitanja nar. na brzojavko.

Tovariš starosta je prejel na pozdravno depešo g. ministru fizičnega vaspitanja naroda ob priliki donošenja gasilskega zakona narodni skupščini sledeči odgovor:

Gospodine Predsedniče,

Srdačno zahvaljujem na poslatom telegramu, s molbom da kao predsednik Gasilske zveze u Ljubljani, budete tumač moje zahvalnosti i kod ostalih članova.

Izvolite primiti uverenje o mom poštovanju.

Dr. L. Hanžek.

Predsedstvene vesti.

Letne redne podpore iz 2% nega gasilskega sklada se podeljujejo le na podlagi skrbno izpolnjenih »Popisnic«, katerih še niso vposlala doslej vsa društva, kar naj store nemudoma vsi zamudniki, da ne bo pri razdelitvi razočaranja.

Prav isto velja tudi za statistiko društvenega inventarja, katere ni moči zaključiti brez podatkov.

Izpremembe pravil lanske skupščine je oblast zavrnila z ozirom na sprejetje novega drž. gasilskega zakona, kateremu se bodo morala prilagoditi vsa društva, vse župe in banovinske zveze. — Taksa k prošnjam na srečolove in tombole je zvišana od 20 Din na 50 Din.

Zvezna pisarna ima telefon št. 3221.

IZ STAREŠINSKE SEJE.

Starešinstvo je skupno s članstvom »Tehničnega odseka« proučilo končni osnutek zakona o ustroju gasilstva ter stavilo zadevne predloge. Zakonski predlog temelji večinoma na društvenem zakonu.

Obnovitev razpuščenih žup je po novem zakonu brezpredmetna, ker bodo obstojale župe samo na sedežih sreskih načelnikov.

Za prirejanje gledaliških iger je že predvideno v novem zakonu; zato odpade vnašanje tega predloga v dosedanja pravila.

Za sprejem pod okrilje JGZ so zaprosila nastopna društva, ki so bila sprejeta ter dodeljena župam tako-le:

1. GZ Križevski: Budinci, pošta Vel. Dolenci. Stanjevc, p. Petrovci;
2. GZ Loški: Ravnik, pošta Nova vas na Blokah pri Rakeku;
3. GZ Mariborski - levi breg: Sv. Peter pri Mariboru, pošta Maribor;
4. GZ Posavski: Skopice, pošta Krška vas.

Druga izdaja »Vežbovnika« se mora do uzakonitve novega gasilskega zakona odložiti kljub že pičli zalogi.

LETOŠNJA SKUPŠČINA.

Zvezni odbor je v svoji redni seji dne 11. decembra l. l. naročil starešinstvu določitev dneva letošnje redne glavne skupščine. V zadnji seji je določilo starešinstvo dan 9. julija t. l. v Celju v prostorih »Celjskega doma«.

A. STAREŠINSKA SEJA.

V soboto, dne 8. julija t. l. ob 9. uri dopoldne bo v Celjskem domu starešinska seja z nastopnim dnevnim redom:

1. Overovljenje zapisnika zadnje seje.
2. Naznanila predsedstva.
3. Dopisi in okrožnice.
4. Pregled in odobritev poročil za skupščino.
5. Dodelitev predlogov posameznim odsekom.
6. Sprejem novoustanovljenih društev.
7. Slučajnosti.

B. SEJE ODSEKOV.

V soboto po starešinski seji zboruje v istih prostorih »Tehnični odsek« ob 11. uri dopoldne ter pripravi poročila za skupščino.

Popoldne ob 15. uri zboruje odsek za »Samopomoč« ravno tam.

»Literarni odsek« se sestane po odborovi seji zvečer v teh prostorih.

Sporede za te seje in posvete si sestavijo odseki sami.

C. ODBOROVA SEJA.

V soboto, dne 8. julija ob 17. uri popoldne se vrši zvezni odbor po sledečem sporedu:

1. Overovljenje zapisnika zadnje redne seje.
2. Naznanila predsedstva.
3. Razprava o samostalnih predlogih.
4. Posvet o razdelitvi podpor onemoglim gasilcem, vdovam in sirotam.
5. Določitev članarine za poslovno leto 1933/34.
6. Posvet o morebitnih volitvah po novem gasilskem zakonu.
7. Poročilo o izvršenih sklepih zadnje odborove seje.
8. Predlogi in nasveti.
9. Raznoterosti.

Člani odbora so: a) zvezno starešinstvo, b) vsi župni načelniki, odnosno njih namestniki, kojih prisotnost je obvezna.

D. SKUPŠČINA.

V nedeljo, dne 9. julija t. l. ob 9. uri zjutraj bo v že navedenih prostorih redna glavna skupščina z nastopnim dnevnim redom.

1. Nagovor in poročilo zveznega staroste.
2. Overovitev zapisnika lanske skupščine.
3. Tajnikovo poročilo.
4. Blagajnikovo poročilo.
5. Poročilo računskih pregledovalcev.
6. Poročilo odsekov: a) literarnega, b) tehničnega.
7. Določitev letne članarine za 1933/34.
8. Sklepanje o samostalnih predlogih.
9. Poročilo o razdelitvi podpor iz »Podpornega sklada«.
10. Morebitne volitve v zmislu novega gasilskega zakona.
11. Predlogi in nasveti.
12. Slučajnosti.

Pripomnja.

1. Po členu 9., točka., pravil JGZ pošlje na skupščino vsaka župa poleg župnega načelnika ali njegovega namestnika še enega odposlanca, torej dva odposlanca. Župe, ki imajo več kot 300 rednih gasilcev, pošljejo poleg tega na vsakih nadaljnjih 300 rednih gasilcev še enega odposlanca. Drobec pod 150 se v tem primeru ne upoštevajo, drobec nad 150 pa štejejo za 300 (torej do 450 = 2 odposlanca, 451 do 750 = 3, 751 do 1050 = 4, 1051 do 1350 = 5, 1351 do 1650 = 6 itd.).

2. Vsak odposlanec se mora na skupščini izkazati z izkaznico svoje župe.

3. Samostalne predloge je osem dni pred skupščino pisмено naznaniti zveznemu starešinstvu, da o njih sklepa pred skupščino; pozneje vloženi samostalni predlogom mora skupščina priznati nujnost, da se o njih more razpravljati na skupščini. Predlogi, ki so bili že ponovno odklonjeni, ne pridejo v poštev.

4. Gasilske župe opozarjamo, da pravočasno izvolijo odposlance na skupščino (člen 10., odstavek i, župnih pravil).

5. Oprava odposlancev: bluza, čepica, brez sekirice. Po sklepu odbora JGZ z dne 29. decembra 1927. se na skupščini prizna le one delegate, ki bodo v gasilskem kroju.

V Ljubljani, dne 5. maja 1933.

Josip Turk s. r.

t. č. starosta.

Franc Pristovšek s. r.

t. č. tajnik.

»SAMOPOMOČ«.

V času od 1. januarja do 31. marca 1933. so umrli ti-le člani, kojih dedičem so se izplačale posmrtnine:

319. Morela Leopold, Metlika, star 55 let	Din 2.000—
320. Sinko Mihael, Dragotinci, star 48 let	„ 2.000—

321. Domaingo Friderik, Dravograd, star 37 let	„ 2.000—
322. Simonič Jakob, Dornava, star 80 let	„ 2.000—
323. Podojstršek Matevž, Guštanj, star 69 let	„ 2.000—
324. Vipavec Franc, Ormož, star 51 let	„ 2.000—
325. Zavec Franc, Banovci, star 85 let	„ 2.000—
326. Novak Franc, Družmirje, star 55 let	„ 2.000—
327. Rihar Ivan, Gorenji Logatec, star 60 let	„ 2.000—
328. Škerbec Anton, Videm ob Savi, star 55 let	„ 2.000—
329. Kavčič Anton, Ljubljana-mesto, star 67 let	„ 2.000—
330. Fedler Josip, Marenberg, star 27 let	„ 2.000—
331. Justinek Miha, Zgornja Bistrica, star 79 let	„ 2.000—

Vsega	Din 26.000—
prištejki doslej že izplačanih	„ 896.891—
je torej za 331 posmrtnin izdanih	Din 922.891—

Sanitetna služba.

K dobro opremljenemu in dobro izvežbanemu gasilstvu spada v prvi vrsti dobro izvežbano sanitetno moštvo, opremljeno s posebnim orodjem. Predvsem podeželska gasilna društva naj imajo posebne sanitetne oddelke, opremljene z vsem sanitetnim orodjem in to najbolj v onih krajih, kjer ni zdravnik.

Poleg izobrazbe v gašenju se je v gasilstvu tudi potrebno izuriti v sanitetni službi iz dvojnih vzrokov. Gasilsko delo ne bi imelo popolnega uspeha, če ne bi sledila rešenju iz požarne nevarnosti takoj nadaljnja pomoč in poskus ohraniti bežeče življenje. Nadalje pa zahtevajo različne nesreče pri požarih, da se gasilstvo usposobi in priuči, kako treba ranjenca brez nadaljnje poškodbe hitro in varno spraviti iz kraja nesreče na varno mesto. Gasilca se kliče pač k vsem nesrečam, bodisi pri povodnji, železniški nesreči, pri nesrečah v električnih obratih, kakor tudi pri drugih v navadnem življenju nastalih nesrečah.

Posebno v poljedelskih obratih se pogosto pripetijo nesreče. Že radi teh je potrebna ustanovitev sanitetnih oddelkov pri gasilnih društvih, ki so takoj na mestu nesreče.

Zaradi vsestranske zaposlitve gasilcev za pomoč, se mora sanitetno moštvo temeljito izučiti in izvežbati. Ustanovitev sanitetnih oddelkov je potrebna predvsem drugim gasilskim oddelkom, da se ti oddelki pri svojem delu ne motijo z opravilom, ki je opravilo sanitetnega oddelka. V sanitetni oddelki naj se dodelijo izobraženi ljudje, če mogoče taki, ki so že pri vojaki ali drugje opravljali sanitetno službo.

K opremljenosti sanitetnega oddelka spadajo razen nosil z odejo, različne deščice, sanitetne torbe oziroma skrinjice s potrebnimi obvezami itd. Vsebinska sanitetna skrinjica naj se vedno prilagodi razmeram gasilnega društva. Skrinjica naj bo na onem orodju, ki prvo odhiti k požaru, tako, da je vedno takoj pri roki. Sanitetni oddelki si izbere v primeru požara takoj v bližini požarišča varen kraj, kamor se spravi morebitne ponesrečence do prevoza v bolnico. Tukaj ponesrečenca obvežejo.

Zadušenje s plinom ali s strupenimi plini zahteva prvo in najnujnejšo pomoč. Kakor hitro, pride gasilec na kraj nesreče, kjer so prostori napolnjeni z gostim dimom, s svetilnim ali ogljikovim plinom in se nahajajo v takšnih prostorih ljudje, tedaj mora gasilec s potrebno obrambno opremo plezaje proreti do ponesrečencev. Plezajoče gasilce je treba privezati na vrv, da jih lahko v slučaju nesreče potegnemo iz ogroženega mesta. Posebno paznjo polagamo na možnost umika. Kakor hitro najdemo ponesrečeno osebo, poskusimo, da jo čimprej spravimo na sveži zrak. Z vdihanjem strupenih plinov se dihanje precej ovira in s časoma popolnoma preneha, tudi delovanje srca postane slabše. Tako stanje imenujemo navidezno smrt.

Gasilec ali mož sanitetnega oddelka, ki je rešil iz goreče hiše v dimu zadušenega, bo mnogokrat težko ločil ali je nastopila navidezna ali prava smrt. Ako smo v dvomih, ravnamo vedno tako, kakor da bi bil onesvečenec le navi-

dezno mrtev, razen če posebne okoliščine izključujejo vsak dvom, da je nastopila prava smrt.

Ko je zadušeni prenešen na sveži zrak, predvsem osnažimo nos in usta nesnage, povzročene po dimu. Ponesrečenemu naj se odstrani vsa obleka od vratu do bokov. Navidezno mrtvega položimo na žimnico, odeje ali kako drugo mehko podlogo, prsa tepemo z rutami, kožo pa otiramo s toplimi odejami, podplate krtačimo. Če vkljub vsemu temu izostane dihanje, uvedemo umetno dihanje.

Umetno dihanje poizkuša s stiskanjem prsnega koša prisiliti pluća, da začno zopet delati. Navidezno mrtvemu denemo, ko smo ga položili vznak iztegnjenega, zvite odeje ali obleko pod pleča tako, da mu leži glava nekoliko nižje, kakor prsa. Reševalec poklekne z razkrcenimi nogami preko ponesrečenca v višini bokov. Zatem položi razprostrte dlani na obe strani prsnega koša tako, da leže palci ob obeh straneh ogrodnice navzgor, z ostalo dlanjo in prsti pa obseže spodnji del prsnega koša. Pri tem je paziti, da ležijo palčne dlančnice vedno na prsnem košu in ne pod rebrom lokom. Drugi pomagač pazi, da se ponesrečencu jezik ne premakne ali ne pade nazaj ter ne pokrije vhoda v sapnik. Ako je treba, priveži jezik z robcem ali pa s trakom k spodnji čeljusti. Umetno zobovje je treba na vsak način takoj odstraniti. Umetno dihanje vršimo po štetju: Na ena stisnemo prsni koš počasi in močno na obeh straneh, na dve odpustimo hitro roki. Reševalec se mora na ena ves skloniti nad navidezno mrtvega in se upre s komolci močno v kolke ponesrečenca, na dve se zopet popolnoma zravna. S tem, da mu stisnemo prsni koš mu izženemo ves zrak iz pljuč, ko pa popustimo, napolni sveži zrak zopet pljuča. To naj se ponavlja v minuti osemnajškrat. Če poddržimo od časa do časa ponesrečencu salmijak ali eter pod nos, to dihanje zelo pospeši. Umetno dihanje zahteva mnogo napora in vztrajnosti, zato je treba poskrbeti pravočasno za več pomočnikov, kajti uspeh se včasih pokaže šele po večurnem delu. Nikakor pa ne smemo prenehati z umetnim dihanjem, dokler nam zdravnik, ki ga moramo na vsak način poklicati, ne ugotovi nastopa smrti. Lahek trepet želodčne jamice nam naznani nastop ponovnega naravnega dihanja. Vkljub temu pa ne smemo opustiti umetnega dihanja, kajti čestokrat ponovno preneha tudi naravno dihanje. Uspeh umetnega dihanja opazimo tudi na očeh, ki zopet dobe naravni blesk. Vkljub temu pa moramo ponesrečenca pazljivo opazovati, dokler se ne povrne popolno naravno dihanje, oziroma do zdravnikovega prihoda.

Ta naveden način umetnega dihanja zagotavlja najboljši uspeh in se ga je najlažje priučiti. Ima pa še to prednost, da reševalec istočasno s pritiskom desne dlani pritiska na srce, ki se vsled tega tem bolj krči. Pri otrocih je vsled elastičnosti prsnega koša lažje in uspešnejše, pri starejših ljudeh je pa prsni koš bolj okorel. S premočnim pritiskom lahko potremo rebra.

V novejšem času rabimo za umetno dihanje z velikim usepehom poseben aparat, tako zvani »Pulmotor«.

(Dalje prihodnjič.)

25 let samaritanskega dela.

Bilo je 3. maja 1908., ko se je zbrala skupina članov mariborske prostovoljne požarne brambe ter razmotrivala potrebo, da si po zgledu drugih velikih mest tudi Maribor osnuje poleg požarne brambe še reševalno društvo. Primitivna nosila na kolesih, ki so jih imele policijske stražnice, niso zadostovala več vedno večji potrebi, ker je mesto neprestano naraščalo ter so se ustvarjale nove industrije in je s temi vzporedno rastlo tudi število nesreč in bolniških prevozov.

Na tem načrtu so delali daljšo dobo bivši šef-zdravnik sanitetni svetnik dr. Jožef Urbaszek (rojen 1840.) v Brnu, tedanji poveljnik požarne brambe Jožef Racek in zaslužni takratni tajnik Ivan Leyrer. Tudi v javnosti in občinskem svetu je našla ideja mnogo odziva, toda šele leta 1907, je stvar tako daleč dozorela, da je prišlo na zborovanju celokupnega članstva požarne brambe, kateremu je predsedoval poveljnik Racek, do sklepa ustanoviti reševalne postaje. Ustanovni člani so bili:

Gg. Vincenc Borstner, Henrik Egger, Martin Ertel, Fridrik Filipič, Viljem Gröger, Friz Günther in Jožef Klauda. G. sanitetni svetnik dr. Jožef Urbaszek (93 let star) in požarni mojster Henrik Egger (61 let star) se še udeležujeta aktivno. Vsi ti možje so posvetili vse svoje moči za prospevanje te človekoljubne institucije ter so pripomogli k uresničenju velike naloge. Posebno dobrohotno naklonjenost jim je ob tej priložnosti pokazal takratni župan dr. Ivan Schindler in pa takratni občinski svet, ki sta omogočila z velikimi podporami hitrejše uresničenje načrta.

Po uresničenju se je pričelo šele pravo in veliko delo za vse ustanovne člane, ki jih je stalno mestno prebivalstvo požrtvovalno podpiralo. V gasilskem domu se je osnovala takratnim razmeram odgovarjajoča rešilna postaja, nosila na kolesih z gumijastimi obroči so se nabavila, nočna rešilna straža pa je dobila posebno spalno sobo. Prvi rešilni voz je bil nabavljen leta 1908. Toda tudi ta ni zadoščal, ker je naraščalo zlasti število voženj iz mestne okolice. Rešilni voz s konjsko vprego je vozil v Sv. Lenart, Slov. Bistrico, Ptuj in Sv. Lovrenc na Pohorju ter je prevažal ranjence ali hudo bolne v tukajšnjo bolnišnico. Pod poveljnikom Hey-jem si je nabavilo društvo še en voz, ki ga je zgradil kolar Borstner. Ta voz se nahaja še danes kot skrajna rezerva v posesti rešilnega društva. Nadzorstvo nad vprego je vršil nekaj časa vprežni mojster Karl Fritz, kasneje pa do avtomobilizacije društva, Henrik Eggar. Izvežbanje rešilnega moštva pa je vodil sanitetni svetnik dr. Urbaszek. Kasneje je prevzel ta odgovorni posel njegov sin dr. Urbaszek jun., za njim leta 1919., dr. Karl Ipavic, ki je bil izvoljen leta 1920. za šef-zdravnik in vodjo rešilne postaje.

Prvi rešilni avtomobil si je nabavil društveni oddelek pod poveljstvom Alojza Hey-ja leta 1915. V vojni 1914.—1919. je stavilo društvo vse svoje sile na razpolago Rdečemu križu ter je izvršilo nebroj prevozov ranjenih in bolnih vojakov. Za svoje delo je prejelo društvo od vodstva avstrijskega Rdečega križa priznalo diplomu. Skupno so prevozila med vojno vozila rešilne postaje in požarne brambe 100.023 vojakov. Po preobratu se je moralo izvršiti generalno popravilo rešilnega avtomobila št. 1, pri čemer sta si pridobila velike zasluge sedanji poveljnik Ivan Voller in takratni član Gustav Siega, ki sta nabrala za popravilo vsoto 100.000 kron. Prvo vožnjo je napravilo vozilo avgusta 1920. v Pesnico, kjer se je zgodila velika železniška nesreča, pri kateri je Ivan Voller rešil hudo ranjenega železničarja Šalamuna z lastno življenjsko nevarnostjo pred gotovo smrtjo.

Ker pa eno vozilo ni moglo več zadostiti vsem potrebam, se je vršila leta 1924. pod vodstvom poveljnika Vollerja in zdravniškega vodje dr. Ipavica velika nabiralna akcija, pri kateri so požrtvovalno sodelovale dame iz mariborske družbe brez razlike narodnosti. Rezultat te akcije je bila nabavka rešilnega avtomobila št. 2, ki je napravil svojo prvo vožnjo 23. aprila 1925. leta. Žal pa se je pokazalo, da tudi dva avtomobila ne zadostujeta. Tombola, nabiralna akcija in pa pomoč mestne občine, ki je pod takratnim županom dr. Juvanom votirala veliko vsoto 25.000 dinarjev, je omogočila nabavko

avtomobila št. 3, ki je pričel obratovati 20. avgusta 1928. Med tem pa je poslal popravilo avtomobila št. 2 potrebno. Vozilo se je generalno repariralo in na novo karoseriralo v lastni delavnici požarne brambe. Za kritje popravila je prispevala banska uprava iz požarnega fonda znesek 15.000 Din.

Med tem časom je resno obolev zaslužni vodja rešilne postaje šef-zdravnik dr. Ipavic ter ni mogel sam več voditi reševalnih tečajev. Vodstvo teh tečajev je bilo poverjeno zdravniku dr. Josipu Ivanšku, ki je izvršil to nalogo v popolno zadovoljstvo tako bivšega šef-zdravnika dr. Jožefa Urbaszeke, kakor šef-zdravnika dr. Ipavica. Dne 13. avgusta je po dolgem bolehanju zatisnil oči šef-zdravnik dr. Karl Ipavic. V njem so izgubili zlasti revni sloji mariborskega prebivalstva najboljšega zdravnika. Do rednega občnega zbora je vodil postajo dr. Ivanšek Jožef. Dne 30. januarja 1933. pa je bil na občnem zboru izvoljen za šef-zdravnika in vodjo reševalne postaje soglasno višji mestni zdravnik dr. Alfons Wankmüller. Takoj po prevzemu vodstva je dal pobudo za prenovev pomožne postaje in za delno novo opremljenje, ker je bila dosedanja oprema deloma že zastarela. S posebno vneto se je trudil dr. Wankmüller, da bi bila dela pri prenovitvi končana do 25 letnega jubileja društva dne 3. maja 1933. Delo pa ne zastane niti za hip. Komaj bo prenovljena pomožna postaja, bo že zopet treba misliti na popravilo rešilnega avtomobila št. 1. Neumorno je to delo v rešilnem oddelku, da se lahko zadosti vsem zadanim si nalogam. Ob priliki 25 letnega jubileja započeta nabiralna akcija je našla med mestnim prebivalstvom kljub vsej krizi popolno razumevanje ter je vrgla lep doprinos. Posebne zasluge sta si pri tem pridobila vodja tovariškega odseka Rajmund Bien in tajnik požarne brambe in rešilne postaje Mirko Hernet.

Tudi sedanje vodstvo mestne občine z županom dr. Lipoldom in vodjem mestnega gradbenega urada nadsvetnikom Černetom je pokazalo v polni meri razumevanje za težnje društva ter ga v vsakem oziru podpiralo.

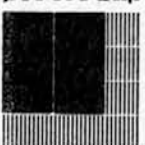
Ta kratek pregled daje dovoljno sliko izrednega in težavnega dela in je združeno z vodstvom rešilnega oddelka. Dokazuje obenem, da se vsi darovi porabijo res za najboljši namen. Obratovanje tega aparata, nabava obveznega materiala, bencina, olja, perila, pnevmatike, požira čimdalje več denarja in potrebe društva rastejo iz dneva v dan.

Ne smemo pozabiti še onih, ki so si prostovoljno naložili ogromno in odgovorno delo in ki prinašajo z največjim veseljem vedno nove žrtve za dobrobit skupnosti in bližnjega. To so požrtvovalni reševalci, ki so noč in dan na nogah, vedno pripravljeni, da na vsak poziv pohite na pomoč ter ne žrtvujejo v ta namen le svojega časa, ampak tudi denar in svoje fizične moči. V teku 25 let so napravili preko 1000 voženj v reševalni službi naslednji možje: ustanovni člani Henrik Egger, Karl Pirh, Vincenc Borstner, od aktivnih članov pa so napravili Egger H. 1851 voženj, Wernhardt 2482, Ivan Rohl 1588, I. Heričko 1518, Anton Benedičič 1287, Armin Tutla 1197, Alojz Stumpf 1162, Franc Schell 1016 in Anton Borovič 2000 rešilnih voženj. V 25. letih se je pomagalo razven vojaštvu še 29.241 civilnim osebam, z reševalnimi vozovi oziroma avtomobili je bilo izvršenih 19.961 voženj, na rešilni postaji pa se je nudila prva pomoč 9.460 osebam. Te številke govore same za sebe ter dokazujejo dovoljno potrebo te ustanove za mesto Maribor in njegovo celokupno zaledje.

**Podpirajte tvrdke,
ki inserirajo v „Gasilcu“!**

Kupujte

pri tvrdki

gasilske zastave

I. Neškudla

Ljubljana, Pražakova 8

Srebrni jubilej gasilskega dela

je praznoval župni in društveni načelnik tov. France Guček dne 19. marca. Na predvečer so mu zapeli pevci-gasilci podoknico in mu čestitali k rojstnemu dnevu in 25 letnici, odkar se kot gasilec udejstvuje. Drugi dan pa je imelo društvo Trbovlje-trg redni občni zbor, katerega je po tradicionalnem običaju vodil zaslužni časni načelnik in župan g. Vodušek. Po zaobljubi članstva je povzel društveni poveljnik tov. Hlaštan besedo in opisal delovanje jubilaranta od vsega početka, ko je kot mlad trobentač vstopil v gasilno društvo v Kozjem in se tako od stopnje do stopnje udejstvoval v vseh vrstah gasilstva. Trboveljskemu društvu je preskrbel motonko, avtomobil in ju tudi sam upravljal. Njegove vedno nove ideje so omogočile društvu, da se je povzpelo na tak višek. Želimo jubilarantu, ki je bil pred kratkim odlikovan z redom sv. Save V. raz., da nam ga Bog ohrani še mnoga leta v taki vztrajnosti do gasilskega dela kot dosedaj!

France Guček.

Požar na deželi.

Konec.

Nasprotno pa manjkajo prebivalcem kakšne podeželske vasi sredstva, da najhitreje tudi svoje najboljše gasilno društvo alarmirajo. In ta občutek zapuščenosti vpliva na ljudi in jih po nepotrebnem vznemirja. Kdo je opazoval velike požare, ve, kaj pomenijo pri teh tudi sekunde. Na primer:

Iz sobnega požara segajo plameni tudi na stopnišče in iz stopnišča potegne plamen na streho. Vse se izvrši v nekoliko sekundah. Način alarmiranja članstva na deželi je pomanjkljiv, čeprav imamo zato dana že dobra sredstva. Koliko zamudimo dragocenega časa, ko iščemo trobentača, preden ga ponoči s trkanjem zbudimo, preden se za silo obleče, zgrabi za rog, odklene vežna vrata, pride na cesto ter šele tedaj končno prične trobiti.

Ali kaj, ko ležijo še vsi tovariši v postelji in se ponovi isto pri vsakem posameznem gasilcu.

Ali išče oni, ki je naznanil požar, še celo mežnarja, da pozvoní plat zvona, traja alarmiranje še dalj časa.

Da bi si na deželi nabavili električne avtomate za alarmiranje, pač ni izvedljivo in še dolgo ne bo.

Včasih je preprosta naprava najcenejša in tudi najboljša. Za deželo je priporočljiva sledeča naprava:

Umislimo si rdeče pobarvane majhne omarice s steklenimi vratici. V omaro namestimo dvoglasno hupo z visokim, močno donečim glasom, seveda večjo kakor jo rabimo načelniki, ki za njeno uporabo ni treba nobenih trobentaških znanosti.

S to hupo lahko vsakdo, vsaka dekla, vsak otrok alarmira celokupno gasilstvo in nikomur ni treba iskati trobentača.

Kdor zagleda požar, beži k prvi takšni omarici, stare steklo in že alarmira gasilce. Te omarice bomo obesili na več krajih vasi in potrte šipe pač naknadimo z novimi za majhen denar.

V večjih krajih si bomo nabavili ne le eno takšno hupo, ampak več.

Drugi aparat za alarmiranje je sirena na ročni ali električni pogon. Zadnja pač ni rabljiva, ako v slučaju nevihte prekinejo električni tok. Imamo pa še mnogo drugih priprav za alarmiranje, ki pa ne pridejo v poštev za podeželska gasilna društva.

Ako se v slučaju požara v lastni vasi članstvo pravilno alarmira ter takoj nastopi kot celota, je že od vsega začetka delo pravilno usmerjeno, vrši se le kakor pri vaji ter so napake pri malo dobri volji težko mogoče.

Čas, ki ga rabi podeželsko društvo, da se zbere po alarmu, odpre spravišče, postavi orodje v domači vasi k vodi in položi potrebne cevi, je, kakor izkušnja uči, zelo kratek. Najmanjša podeželska društva spravijo to v 4—6 minutah. V tem času dobi društvo tudi že vodo. Ta čas se ponoči seveda toliko zviša, kolikor časa porabijo posamezniki, da se oblečejo in odklenejo vežna vrata, torej 2—4 minute.

Da pa se čas med nastankom požara in začetkom gašenja uporabi, si naj nabavi dobro gasilno društvo več manjših gasilnih naprav ter jih razdeli po vaseh. Tu imenujem majhne brizgalnice (z vedrico, anihilatorje itd.). Te naj shranijo v veže pri onih hišah, pri katerih je pritrjena skrinjica z alarmsko hupo, ki spada na vidno mesto zunaj. Z majhnimi pripravami za gašenje se je pogasil že mnogokrat v kratkem času ogenj in se je tako preprečil večji požar. S tem, da imamo takšne priprave za gašenje, ljudstvo lahko takoj uspešno pomaga. Tako se prepreči marsikatera panika in prihrani se mnogo narodnega premoženja. Takšne priprave stanejo le majhen denar, a obvarujejo ljudi pred veliko nesrečo. Seveda bomo občane ob vsaki priliki opozorili na te priprave, kakor tudi na škafe, vedrice itd.

Na vedrico se je v današnjih časih čisto pozabilo in vendar je bila vedrica v nekdanih časih edino orodje za gašenje.

V srednjem veku niso poznali ne gasilcev in ne zavarovalnih družb. Vsak vaščan, vsak kmet je bil navezan na lastno pomoč. Tako so visele v veži lepo v vrsti na gasilski kavelj obešene vedrice. Tudi na gasilski kavelj se je preveč pozabilo, pa že vendar vsak otrok ve, če v peči po ognju brskamo, da ta ugasne.

Predstavljajte si občutek vaščanov, ki vedo, da jim je treba bežati le kakih 100 korakov in že lahko alarmirajo ponoči in podnevi gasilce in najdejo že tam prve pripomočke za gašenje. Ljudstvo navajamo tako tehtno misliti. Nasprotno pa je grozen občutek gledati prasketajoče plamene, če od nikoder ne zadoni signal alarma, ker je slučajno trobentač

odsoten, ali pa če prihiti sedaj ta sedaj oni gasilec napol oblečen seveda brez gasilskega orodja. Hupa, ki sem jo že tolikokrat omenil, zadostuje popolnoma za alarmiranje in trobentači lahko trobijo, ko zaslišijo glas hupe, običajne alarmne signale.

Važno vprašanje vpričo plamena je tako za poveljnika kakor tudi za vsakega gasilca, ali naj požar napade, ali naj varuje okolico požara in sosednje hiše? To vprašanje rešujejo velika in izkušena društva na različne načine.

Predvsem naj bo znano vsakemu podeželnemu gasilnemu društvu tole: Kako velik požar pogasim z lastnim orodjem? To vprašanje povzroči mnogo težav in ves uspeh gašenja je od njega odvisen. Rešiti ga je skušal višji nadzornik Stanzing, svetnik dunajskega gasilnega društva, ki je izdelal izborne tabele na podlagi teorije in prakse.

On pravi: »Za vsak goreči m² rabimo za vsako nadstropje 5 minutnih litrov vode. Ako gorita torej 2 m², pogasimo ogenj z 10 l vode (vedro). Ako gori streha v dolžini in širini 10 m, torej 100 m², je potrebnih 500 minutnih litrov, katero delo opravi 2 dobri ročni brizgalni ali ena motorka. Ako gori 1000 m², rabimo 5000 minutnih litrov vode ali 50 gramov vode na minuto, torej delo 5 težkih motornih brizgaln.

Kaj nam pa povedo te številke? Vidimo, da je dobava vode tem bolj težka, čim večji je požar. Številke nam tudi povedo število m², ki jih lahko pogasimo z lastnim orodjem. Če imamo na primer ročno brizgalno, ki daje v minuti 300 l vode, treba to število deliti s 5 in dobimo 60 m². Toliko lahko pogasimo z domačo brizgalno. So pa tudi te številke svareč glas, zakaj število gorečih m² v lastni vasi ne sme postati preveliko, če nočemo izgubiti možnosti, pogasiti ognja z lastnimi sredstvi.

Ako si vsakokratni poveljnik podeželskega gasilnega društva ni na jasnem, ali bo zamogel z lastnim orodjem ogenj pogasiti ali ne, potem naj ostane v začetku v obrambi; kajti odpor je najboljši napad. Na vsak način pričnimo z napadom tam, kjer se ogenj lahko širi tja, kamor hoče. Dim in iz dima sikajoči zublji so zato najboljši kazipot. Ravno tako važno je, kjer se nastavi vodji ročnika, da zamorejo z enim vodnim curkom rešiti več nalog in preprečijo razširjenje ognja. Za obrambo ne rabimo mnogo vode in tudi ne velikega pritiska, z eno cevjo lahko opravimo mnogo in preprečimo mnogo škode.

Pri požaru v domači vasi vstavimo vse orodje v službo, in to tudi tedaj, če gori le v dimniku. Na deželi ne vemo, kaj nastane iz najmanjšega požara v 10 ali 15 minutah. Zamuda v tej smeri se pozneje ne da več popraviti. Drugo važno vprašanje, ki ga je treba rešiti, je: Koliko cevi bom položil? Nikdar več, kakor jih lahko stavimo pod pritisk. Pravilno bi se odgovorilo, kolikor jih rabim. To pa ni brez vsega mogoče, odvisno je od krajevnih razmer. Vsaka cev, ki iz kateregakoli vzroka usahne, ker je pritisk brizgalne preslab, ali pa da vsahne voda, je taktično brez vrednosti.

Kakšen ustnik izberemo? Preden odgovorimo na to vprašanje, si moramo biti v svesti, da je velikost ustnika mnogo odvisna od pravilnega polaganja cevi. Če polagamo cev na goro, se zmanjša pritisk za vsakih 10 m vzpetosti za približno 1 atmosfero, ravno tako za vsakih 100 m položenih cevi in to radi drgnjenja vode ob cev. Nepotrebni zavoji, S-zavoji posebno slabo vplivajo na pritisk, kakor tudi razdelnik. Cevi polagamo ravno, brez nepotrebnih zavojev. Ako so takšni potrebni, naj bo njih polumer čim večji in brez vsakega kota. Neprimerno je, že dolgo cev deliti ob koncu v dve, da zamoremo brizgati z dvema ročnikoma. Najbolj primeren pritisk dobimo, če takoj od orodja položimo paralelno 2 cevi in jih kratko pred ognjem združimo v kratko končno cev. Tako pravi že prej omenjeni Stanzing. V splošnem dajo veliki ustniki mnogo vode, a majhen pritisk, ustniki z majhnim premerom pa močan pritisk, a vode malo. Ne eni ne drugi niso pravilni. Najboljši so ročniki, pri katerih brizgač spreminja ustnik z roko tako dolgo, dokler mu ne kaže manometer na ustniku največjega pritiska.

Ako smo v obrambi, položimo toliko cevi, kolikor je možnosti poti za razširjenje ognja, pri čemer lahko eden brizgač varuje dve poti. V obrambi rabimo v splošnem več cevi. Za napad ognja je najboljši oni vodni curek, ki ga dobimo pri največjem pritisku in primerni množini vode. Ta

curek sega najdalje, je popolnoma raven in je najboljši za gašenje. Dosežemo ga seveda pri motornih brizgalnah. Pri na kupu brizgalne se odločimo za tisto, ki daje največji pritisk. Za karkoli se odloči gasilno društvo, da li napada ogenj ali dela v obrambi in čuva samo okolico, se približamo z napadom kolikor mogoče ognju. Pri vajah vidimo, kako brizgač raz tal v velikem loku brizga na streho, ki jo smatramo v plamenih. Ravno tako bo brizgal s curkom, ki se že deli v kapljice in je pritisk vode skupaj nič ter učinkuje le množina vode. Ravno tako je napačno, če brizgamo na strmi lestvi stoječ od zgoraj na gorečo streho, ker tega ne bo vsled dima, vročine in plinov, ki otežkočajo dihanje, nikdo vzdržal. Ne govorim o možnosti, da ga protipritisk z lestvo vred vrže nazaj... Iz tega vzroka se tudi ne postavimo na žlebove, odkoder boste postali gospodarji plamenom in se bove. Poiščite si najbolj siguren in trden prostor, odkoder boste postali gospodarji plamenom in se tako čim bolj približate jedru ognja. Takšen napad bo tudi uspešen.

Nikdar ne rabite krajevno običajne lestve, razven če ni drugih, kajti njihova nosilnost je nezanesljiva.

Za brizgača ni vsakdo sposoben, skoraj bi rekli, da mora biti za to rojen. Nauči se zelo težko! Kdor nima v sebi potrebnega občutka, kogar ne vleče k temu delu, naj ga raje opusti. Pravi brizgač že občuti ogenj, ne brizga skozi dim, ne ograža svojih tovarišev in ne napravi z vodo nepotrebne škode. Z očmi sledi poteku ognja, opazuje plamene, kako daleč sega curek in ga uporabi tako, da doseže čim večji uspeh. Še eno lastnost mora imeti brizgač, to je korajža, napadalec, ki se hoče meriti s plameni. Mnogo je od njega odvisno, in najboljša motorna brizgalna izgubi na vrednosti, ako brizgač trati vodo. Naj bo nadalje močan in zdrav mož, včasih mu je treba prideliti pomočnike.

Ako si moramo delati pot med posamezne dele poslopja, poiščemo ono mesto, na katerem napravimo najmanj škode. Neizkušeni mečejo skozi okno one stvari, ki sploh niso bile v nevarnosti in tako napravijo nepotrebno škodo.

Če smo že tako daleč, da občuti ogenj eden ali več curkov, je najhujše opravljeno. Če so cevi na pravem mestu, ko se je izvršil alarm kolikor mogoče hitro, se navadno posreči ogenj pogasiti ravno tako hitro, kakor hitro je izbruhnil. Ljudstvo se pomiri.

Preden zadušimo ogenj, že prihaja pomoč sosednjih gasilcev. V kratkih presledkih prihaja društvo za društvom. Po glasu njih rogov že vemo, kdo prihaja in vemo, kakšno orodje nam pride na pomoč. Naproti jim pošljemo zanesljivo moža, ki jim naj izrazi našo željo in prihranili bomo oni čas, ki bi ga rabil poveljnik sosednjega društva, da bi se nam javil. Signalne zastavice in rdeče svetiljke so dobre za vajo, a v primeru nesreče že treba bolj zanesljivih tolmačev naših želja. Najbolj razumljivo bo povelje, če je izrečeno ustno ali ga pošljemo po slu. Signali roga niso zanesljivi. Kaj pa, če manjka pri požaru trobentač? Jezik in zanesljive sle pa imamo vedno. Pri skupnem delu več društev bi signaliziranje z rogom povzročilo le večjo zmešnjavo. Trobentač je na mestu, če imamo položenih 400 do 1000 m cevi. Še boljši bi bil poljski telefon.

Sosednja gasilna društva uporabimo po njih zmožnostih; kot domače gasilno društvo imamo le eno prošnjo, da se nam želje resnično izvrše. Ko bi delala sosednja društva na lastno pest, bi se utegnili zgoditi, da bi branilo več gasilnih društev eno in isto hišo, druge hiše pa bi prepustili usodi.

Napad na velik požar navadno ni težak, težko je pa uporabiti vse gasilce tako, da se ne opravlja posamezno delo, temveč opazimo skupnost posameznih društev. Ko je zbranih dovoljno število društev, preidemo takoj iz obrambe v napad s tem, da vse cevi prenesemo na jedro ognja in ga po kratki poti pogasimo. Ogenj je pogasjen. Sedaj pomagamo pogorelcu pri pospravljanju in če složno vsa društva poprimejo za delo, smo pogorišče v nekaj minutah pospravili. Malo truda nam prihrani ponovni ogenj. Šele ko je pogasena zadnja iskra, odrinemo domov; domače društvo prevzame požarno stražo, za kar določimo take gasilce, ki znajo ravnati z gasilskim orodjem, ki ga pustimo na pogorišču.

Doma takoj osnažimo cevi ter jih obesimo, osnažimo orodje in pripravimo suhe cevi. To delo naj po možnosti opravijo gasilci, ki niso bili pri požaru.

Teoretično je še možen tretji slučaj. Ogenj je izbruhnil v sosednji vasi. Mi imamo daljšo pot, a ne najdemo nikogar pri ognju. Več poslopij je že v plamenih. Ljudstvo ni več nervozno, ne vlada panika, temveč vsi stoje daleč proč in zro apatično v plamene, ki uničujejo njih imetje.

Kako bomo postopali? Tako kakor pri požaru v domači vasi. Čim bolj se približamo požarišču, v ozadje stopijo ročne brizgalne, ker one ne dajo vode s takim curkom, da bi z močjo gasile, temveč še pospešujejo ogenj, ker se voda deli v vodik in kisik. Te uporabimo za obrambo.

Paziti moramo, da ne poderemo z drugim curkom prvega brizgača.

Prepričati se moramo, če niso življenja v nevarnosti. Eden curek si hranimo v ta namen. Ravno tako rešujemo tudi druge stvari, ki imajo kakšno vrednost.

Iz vsega, kar sem do sedaj omenil, razvidimo, da nam je potrebno dvoje: zanesljivi gasilci in dobri voditelji. Tukaj nastavite vaše delo in uspešno bo tudi delo pri ognju. V to pomoz Bog!

Po knjigi »Landfeuer« priredil Lj. M.

Dopisi.

Prostovoljno gasilno društvo Zg. Kašelj p. D. M. v Polju praznuje dne 2. julija 1933. velik dan in sicer 25 letnico društvenega obstoja in razvitje gasilskega prapora. Od ustanovitve l. 1908. dalje načeljuje društvu velezaslužni tov. Franc Grad, posestnik in vinski trgovec, ki je zastavil skoro vse svoje sile prospehu društva in mnogokrat tudi materialno društvu pomagal. V letu 1932. si je društvo nabavilo moderno motorno brizgalno, ki izborno deluje, vendar pa si je društvo v tekočem jubilejnim letu zastavilo visoki cilj — razviti gasilski prapor. Pripominjamo, da je društvo pri vseh merodajnih faktorjih našlo največ razumevanja. Sam g. ban dr. Drago Marušič je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo, pa tudi sreski načelnik dr. Znidaršič se bo osebno odzval našemu vabilu, ravno tako g. narodni poslanec Albin Koman. Kumovanje je prevzela g. Tilka dr. Jenkova, soproga ban. zdravnika, s soprogom dr. Jenko Andrejem. Ta dan bo župa priredila svoj izlet v Zg. Kašelj. Vabimo pa tudi druga društva, da se tega pomembnega slavlja udeležijo in kličemo društvu Zg. Kašelj krepak — Na pomoč!

Prostovoljno gasilno društvo Vrh sv. trije Kralji, župa Logaška, občina Žiri, priredi na binkoštno nedeljo dne 4. junija t. l. veliko javno veselico s tombolo. Ta dan se bo tudi blagoslovila nova motorna brizgalna. Vabimo s tem vse tovariše gasilce sosednjih gasilnih društev, da se naše prireditve v čim večjem številu udeležijo. Za krepčila bo preskrbljeno. Vabila se bodo pravočasno razposlala.

Slat.-Radenci. Dne 25. marca ob 1/28 uri zvečer je izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju in skladišču zdravilišča Slat.-Radenci. Na lice mesta so takoj prihiteli domači gasilci z motorno brizgalno in stopili v akcijo. Ogenj je zavzel vedno večje komplekse, tako, da je bilo gašenje nadvse oteženo. Prihitela so takoj tudi vsa sosednja gasilna društva in celo Nemci iz avstrijske Radgone z motornimi in ročnimi brizgalkami. Kljub temu pa se je ogenj šele naslednjega dne ob 2. uri zjutraj omejil. Domači gasilci so ostali na pogorišču še tri dni, tako da so bile izven nevarnosti zdraviliški dom in vse zdraviliške naprave. Škoda, ki jo je povzročil ogenj, znaša 400.000 Din.

Tukajšnje načelnštvo Gasilnega društva Slatina-Radenci se najtopleje zahvaljuje za nadvse požrtvovalno delo nastopnim tov. društvom: Gor. Radgona, Ljutomer, Avstrijska Radgona, Škratovci, Orehovci, Hrastje-Mota, Petanjci, Središnici in Petrovci. Kako je nastal požar, še ni pojasnjeno; bržkone je bil ogenj podtaknjen.

Gor. Radgona. Dne 22. januarja a. l. se je vršil v prostori tukajšnje osnovne šole redni občni zbor našega prostovoljnega gasilnega društva. Udeležba je bila častna tako od strani rednega kakor tudi podpornega članstva.

Občni zbor je vodil načelnik tov. Joža Hrastelj, ki je uvodoma pozdravil zastopnika Gornjeradgonske gasilske župe, žup. načelnika tov. Franca Vračka in zastopnika trške občine Gor. Radgona župana g. Franca Talanija.

Iz obširnega načelnškega poročila je bilo razvidno veliko delo, ki je bilo izvršeno v društvu tekom prošlega poslovnega leta. Društvo je v prošlem poslovnem letu praznovalo svojo 50 letnico obstoja. Prireditve je uspela tako v moralnem kakor tudi v materialnem oziru v splošno zadovoljnost ne samo

društva, ampak tudi javnosti in naših cenj. gostov, ki so se ob blizu in daleč te naše prireditve udeležili v nepričakovanem številu.

Iz te in še dveh drugih manjših društvenih prireditev in s pomočjo podpore naših darežljivih podpornih članov, je društvo dobilo materialna sredstva za poravnava tekočih računov in za nabavo 300 m novih lanenih vodnih cevi.

Iz nadaljnjega načelnškega poročila je razvidno, da je društvo za zimsko sezono uvedlo obvezna društvena predavanja, ki se vrše vsak mesec. Predavanje je bilo v prvi vrsti namenjeno prvi pomoči ponesrečencem. Predaval je naš društveni zdravnik tov. dr. Franc Breznik. Poleg tega so se pa na vsakem sestanku obravnavala tudi teoretična vprašanja gasilske službe in dolžnosti poklica prostovoljnega gasilstva.

Koncem svojega poročila je načelnik apeliral na navzočega zastopnika tukajšnje občine župana g. Franca Talanija, da bi občina z ozirom na veliko potrebo o nabavi in popravilu društvenega orodja priskočila društvu na pomoč z večjim denarnim prispevkom, posebno še, ker društvo nujno rabi še najmanj 500 m novih cevi, ako hoče v primeru nesreče izvrševati svoj poklic. G. župan je nato v daljšem govoru izrazil laskavo priznanje delovanju društva in obljubil da bo občina vsikdar po svoji možnosti tudi materialno podpirala društvo. (Toda vkljub tem obljubam in priznanju, je občina dala za prošlo leto samo 500 Din — reci petsto — če je to temu delu primerno ali občina ni več zmožna, je vprašanje zase.)

Kratko fajniško poročilo je podal tajnik tov. Franc Snoj iz katerega se vidi, da je društvo imelo v prošlem letu 22 odborovih sej ter 587 došlih in odposlanih dopisov, vsekakor v par besedah veliko povedano.

Blagajnik tov. Franc Kolarič je poročal zelo podrobno o uspehih posameznih prireditev in o ostalih dohodkih kakor tudi izdatkih.

Daljšo poročilo je podal tov. Franc Korošec ml. o tehničnem delovanju društva kot poveljnik. Društvo šteje sedaj 58 rednih, 4 častne in 97 podpornih članov. V prošlem letu je imelo društvo 19 rednih in 11 izrednih praktičnih vaj. Izmed teh vaj je društvo nastopilo trikrat javno, katere vaje so se dobro bonesle. Pri vseh vajah je nastopilo 484 članov, t. j. povprečno 26 članov pri eni vaji, v istem razmerju se je članstvo tudi udeleževalo sestankov — predavanj. Društvo se je tudi po svojih odposlancih udeležilo 3 župnih vaj in to v Šratovcih, Očeslavcih in Žibercih.

Požarov smo imeli v prošlem letu 12 in to 7 na Avstrijski strani in 5 v naši državi, pri katerih je nastopilo 163 rednih članov, torej povprečno 14 mož na 1 požar. Poleg tega smo imeli še 7 alarmov, h katerim je dospelo 80 članov ali povprečno 12 mož na 1 alarm.

Pregledovalci računov so izvršili pregled računov dvakrat v prošlem letu ter je v imenu njih na podlagi ugotovitve tov. Franc Stanovšek predlagal, da se da celotnemu odboru zaupnica, kar je bilo z aklamacijo sprejeto.

Tov. načelnik se je nato zahvalil celotnemu članstvu za tako smotreno delovanje, ter apeliral, da naj tudi v bodoče vztraja pri tej društveni disciplini, ki je in bo podlaga vsakega napredka društva, nakar je lepo uspelo zborovanje zaključil.

Gor. Radgona. Prostovoljno gasilno društvo priredi dne 2. julija t. l. društveno tombolo z zelo bogatimi dobitki. Celotna prireditve se bo vršila na prijaznem gričku v grajskem drevoredu. Ker je čisti donos te prireditve namenjen za

nabavo novih cevi, vljudno prosimo vsa sosednja tov. društva, da na ta dan ne prirejajo svojih prireditev, temveč naj pridejo med nas osrečit sebe in nas.

Trbovlje. Florjanovo so kot prejšnje leto praznovala vsa društva Trboveljske kotline skupno. Od rudniškega gasilskega doma je korakala povorka 168 moških s trobentaškim zborom in prapori na čelu k pokopališču, tam se je poklonila vsem preminulim gasilcem. Po sv. maši, ki je bila v farni cerkvi se je zbral ves zbor na gasilskem vrtu v Trbovljah. Župni načelnik je z nagovorom izročil trobentaču društva Trbovlje-Klek tov. Košiču, za 25 letno gasilsko delovanje lepo izdelano diplomu. Tov. Florjanu Bregarju, članarju plezalcev od društva Trbovlje-Irg pa za 20 letno res vzorno gasilsko delovanje srebrno trobko s spominskim napisom. S strumnim mimohodom so počastili gasilci odlikovana tovariša. Zeleti bi le bilo, da bi takih vzornih gasilcev bilo še mnogo.

Pri tem nastopu se je pokazalo, da je stremenje župnega vodstva imelo uspeh. Enotni trobentaški zbor, vsi s predpisanimi »F« trombami in predpisane koračnice, ki so se izvajale dvoglasno. Glede praporščakov in njih spremstva se je doseglo, da so tokrat odpadli raznobarvni srednjeveški bandalirji čez prsa, ki so imeli čisto razne madeže, so bili zmečkani ali pa je že barva obledela. Namesto teh imajo temnorjave usnjene pasove, za zataknitev zastave, pod bluzo. Lice je sedaj povsem drugačno, praktično in se kroju prilaga.

Enotnost se že kar najbolj uveljavlja in upajmo, da bo k temu pripomogel še posebno tehniški odsek zveze. Glavno pa je, da na to že župna vodstva pazijo in društveni funkcionarji sprevidijo, sicer pa bomo videli, kaj nam novi gasilski zakon še prinese. F. G.

Študenti pri Mariboru. Dne 27. marca je ponoči ob pol 23. uri izbruhnil požar v avtogaraži gospoda Ernesta Cizerla na Aleksandrovi cesti št. 60. Na pomoč so prihiteli gasilci iz delavnic državne železnice pod vodstvom svojih načelnikov gospodov Alfonza Kesslerja in Josipa Alta. Takoj za njimi so stopili v akcijo tudi gasilci iz Studencev, pod vodstvom tovarša podnačelnika Alojzija Regla. Prihiteli so tudi gasilci iz Maribora pod poveljstvom svojega podnačelnika Dr. Schmiedererja, ki jim pa ni bilo treba stopiti v akcijo, ker so ogenj pravočasno pogasili gasilci iz delavnic državne železnice in iz Studencev.

Društvene vesti.

Prostovoljno gasilno društvo Jesenice na Gorenjskem proslavi dne 2. julija t. l. štirideset letnico društvenega obstoja s prireditvijo večjega obsega ter prosi vsa tovariška gasilna društva, naj na ta dan ne prirejajo veselja, nego posetijo to redko slavlje. Spored te prireditve bo objavljen v dnevnem časopisu.

V Mirni na Dolenjskem proslavi prostovoljno gasilno društvo dne 11. junija t. l. svoj srebrni jubilej, na kar opozarja zvezno predsedstvo vsa tovariška društva novomeške kakor sosednjih žup s prijaznim povabilom, da se v častnem številu udeležijo tega slavlja.

IZ GASILSKE ŽUPE TRŽIŠKE. Že sedaj opozarjamo na veliko gasilsko slavnost, ki bo v dneh 15. in 16. julija t. l. Ob tej priliki bo tudi pokrajinski zlet naše gasilske zveze v Trzič. Pripravljalni odbor je pridno na delu. Na sporedu so razne svečanosti ob priliki petdesetletnice prostovoljnega gasilnega društva v Trziču. Tudi Trzič sam je velezanimivo mesto, polno industrije, poleg tega pa ga dičijo divne gorske lepote. Znano je, da je Trzič obmejno mesto, po svoji legi pod znanim ljubeljskim prelazom igra važno ulogo ter bo gotovo zanimal zbog krasne ceste vse naše avtomobiliste in druge. Že sedaj vsi iskreno vabljeni. Podrobno sledi.

Nekaj za smeh.

Iz »Večernika« posnemamo sledeče šaljivo poročilo:

Poročilo o požaru v Butalski vasi.

Nedavno je gorelo v Butalski vasi in je župan Jurij Butalec napravil na glavarstvo naslednje originalno uradno poročilo:

»Požar je nastal radi blaznosti Antona Tepine, ali pa zato, ker so se otroci uporabljali za krmljenje svinj. Po vasi teko razne govorice o tem. Objava požara se je izvršila z zvonjenjem zvonov in trobentačev. Lastnik pogorelega poslopja ni mogel delati gasilskih poskusov, ker ni imel vode in ker ga ni bilo doma. Pogorišče je bilo osvetljeno z dvema svetilkama in orožništvom.

Gasilska dela so se vršila s strani drugega predsednika, ker pri glavnem predsedniku zgoraj ni bilo vse v redu.

Brizgalnice so se najprej napajale iz luže oškodovanega, potem pa so dobile vodo od nosečih deklic z zlivanjem iste v brizgalno, kakor tudi s sesanjem gasilcev pri hidrantu.

S sosednje strehe je gasilec Janez Glavina z vso močjo brizgal svojo vodo v ogenj, in vse luknje sosedov so bile zamašene s prstjo. Rešili so omaro za obleke, eno kravo, ki so jo potem ukradli, staro mater požigalca in še eno staro svinjo.

Kravlja dekla Katarina Ocepek si je rešila golo življenje v sami srajci. Živina je neprestano silila v ogenj, kjer je bila zaprta.

Popisani požar nam je dal pouk, da gasilski dom ne sme stati tako daleč od pogorišča. Uspeh prostovoljnega gasilskega društva je bil velik in sočuvstvuje z njim vse prebivalstvo.«

Na prodaj!

Gasilno društvo v Šmartnem pri Litiji proda po nizki ceni **gasilski voz za moštvo in orodje**. Pripraven bi bil tudi za agregat. Voz je v zelo dobrem stanju. — Ogleda se ga lahko vsak čas.

Načelnstvo.

Čelade
Pasove
Rogove
Trobke
Sekirce

Čepice, epolete,
znake, spojke in
cevi najceneje pri

A. KASSIG
LJUBLJANA
ŽIDOVSKA ULICA ŠT. 7

Zahtevajte ilustrirani cenik!

Gasilci!

Dobro, modro sukno dobite v 140 cm širini že od Din 49—naprej. Prav poceni dobite tudi specialno vrsto gradna in druge vrste blaga za letne obleke, kape, znake in druge potrebščine. Kroje Vam izdela po meri in zelo poceni.

TRGOVSKI · DOM

Sternecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje štev. 17

Zahtevajte ponudbe z vzorci in cenikom!

Mestna hranilnica ljubljanska

**LJUBLJANA, PREŠERNOVA 3
S PODRUŽNICO, MIKLOŠIČEVA 13**

je največja regulativ. hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 430.000.000 Din, rezervnih zakladov pa nad 10.000.000 Din.

Za pupilne naložbe ima sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice. **Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.**

Hranilnica kupuje in prodaja tudi devize in valute najkulantneje. Ta posel opravlja v svoji **podružnici na Miklošičevi cesti.**

Telefon centrale št. 2016 in 2616, podružnice št. 2367. Poštni čekovni račun centrale št. 10.533, podružnice št. 16.138.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12.

Jugoslovanska zavarovalna banka

»Slavija«

sprejema zavarovanja za požar, vlom, zakonito jamstvo, telesne nezgode, avtomobilske škode, transport, točo in razne vrste življenjskega in pogrebne zavarovanja. Lastna poslopja v Ljubljani, Sarajevu, Osijeku in Novem Sadu. Kupčijska zveza s češko banko Slavijo v Pragi.

Generalno ravnateljstvo v Ljubljani

Telefon števil. 2176 in 2276

Pri zavarovanju predmetov proti požaru in pri življenjskem zavarovanju, zavarovanju otroške dote in pogrebnih stroškov, dalje pri vseh jamstvenih, nezgodnih in vlomskih zavarovanjih, pri zavarovanju kaska

upoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

**LJUBLJANA
MASARYKOVA CESTA**

ki Vam nudi najugodnejše pogoje.

GASILNA DRUŠTVA, POZOR!

Preden si nabavite potrebne cevi, Vas vljudno vabim, da si ogledate mojo zalogo

NORMALNIH GASILSKIH CEVI

izdelke slovitih čeških tovarn, katere ustrezajo vsem zahtevam!

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 31
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 20
CELJE, KRALJA PETRA CESTA 33

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6

tiska vse za Vas
n. pr. društveno glasilo, tiskovine, pisemski papir, vabila, posetnice, letake, lepake, cenike, kataloge in še mnogo drugega

KNJIGARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6 MARIBOR, TYRŠEVA CESTA 44

ima bogato zalogo leposlovnih in strokovnih knjig za Vaše knjižnice in za Vašo osebno uporabo. Poleg slovenskih knjig ima tudi zalogo drugih slovanskih, francoskih, angleških in nemških knjig. — Revije, časopisi, znanstveni listi. — Velika zaloga slik.

Pišite po kataloge in cenike!

Posluje po vsej Jugoslaviji. Ustanovljena leta 1913.

»JUGOSLAVIJA«

SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA

Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani.

Sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenjska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma,
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prevzela od »Graške vzajemne zavarovalnice« in od zavarovalnih družb »Feniks« (požarni oddelek) in »Franko-Hongroise« ves njih kupčijski obstoj v naši državi. - Najnižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Po naredbi ministrstva za vojsko in mornarico nadomeščajo police splošne zavarovalne družbe »JUGOSLAVIJE« žensitvene kavelje za častnike.

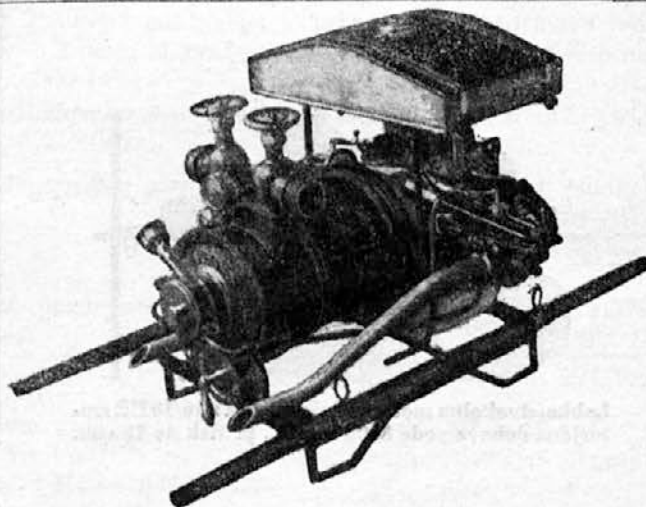
Telefon 2571. PISARNA: TYRŠEVA CESTA ŠT. 15. Telefon 2571.

ANDREJ SUPAN

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA C. ŠT. 16

Izdeluje:

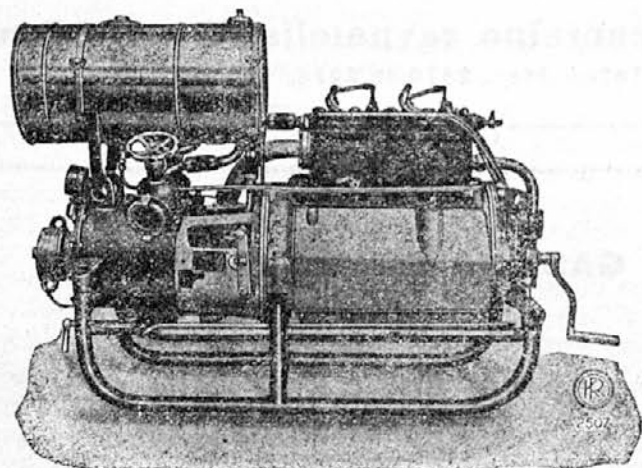
Prenosne, dvo- in štirikolne motorne brizgalne, spojke, prehodnike, ročnike, ustnike vse po najnovjših sestavih in predpisih. Konopljene cevi in drugo po najnižjih cenah. Zahtevajte ponudbe in pojasnila.

Konrad Rosenbauer, Linz ob D. K. Rosenbauer in drug, Celje

tovarne motornih brizgalnic in gasilskega orodja

NASLOV ZA BRZOJAVKE: FR. KOŠIR CELJE ★ TELEFON 99

Dvocilindrska motorna brizgalnica, model 1929, 18/20 HP., pritisk do 16 atm. Hladilnik novega sistema, ogrevanje črpalke s toplo čisto vodo.

Prenosna štiricilindrska motorna brizgalnica, model 1929/30. 24 HP.

Najnovejša konstrukcija se izdeluje na dvokolne, štirikolne in avto-priklopne vozove.

Na podlagi 20letne preizkušnje v motornih brizgalnah priporočamo svoje avtomobilne, štirikolne, dvokolne in prenosne motorne brizgalnice.

Škropilni avtomobil s pripravo za snaženje in pometanje cest.

Več kot 2000 Rosenbauerjevih brizgalnic po vsem svetu.

Vsakovrstne lestve, gasilsko opremo, čelade, pasove in vse v to svrhu spadajoče predmete. Brezplačne ponudbe, predvajanje brizgalnic, informacije itd. na željo:

FRANC KOŠIR, CELJE

glavno zastopstvo in zaloga za Dravsko banovino.

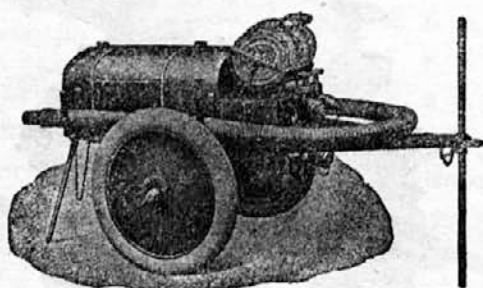
Gasilski zavodi d.d.

Čechy pri Prostějovu na Moravskem

Ustanovljeno leta 1820.

Zastopništvo Maribor

Cankarjeva ul. 36

Lahka, dvokolna motorna brizgalnica z 16/18 HP motorjem, dobava vode 800 l v min., pritisk do 16 atm.

Specialna tovarna brizgalnic, sesaljk, lestev, cevi in oprave za gasilce, ekstinkterjev, avtomobilnih in motornih brizgalnic priporoča svoje prvovrstno, najmodernejše gasilsko orodje. Vse vrste telovadnega orodja. Ugodni plačilni pogoji. Za vse stroje se jamči! Cene solidne.